

DATOS IDENTIFICATIVOS

Historia medieval de Galicia

Materia	Historia medieval de Galicia			
Código	002G250V01905			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Durany Castrillo, Mercedes			
Profesorado	Durany Castrillo, Mercedes			
Correo-e	mdurany@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es			
Descrición	Coñecemento e comprensión dos caracteres específicos da sociedade medieval no antigo reino de Galicia xeral			

Competencias de titulación

Código	
A12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
A17	Capacidade de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como de transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente.
A19	Coñecemento da historia nacional propia
A23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica.
B5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
B6	Resolución de problemas e toma de decisións
B10	Atención á diversidade e á multiculturalidade.
B12	Capacidade para imprevistos, creatividade e lideranza
B13	Iniciativa e espírito emprendedor

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer e comprender as liñas básicas da evolución política, económica, social e cultural do antigo reino de Galicia nos séculos V a XV	A19	B5
Analizar, razoar de forma crítica e avaliar o pasado medieval de Galicia mediante o estudo de diversas fontes de información (textuais, bibliográficas, etc.) que constitúen o soporte fundamental para a interpretación histórica	A17 A23	B6 B13
Coñecer o legado medieval para explicar a realidade histórica da Galicia actual e comparar con outras sociedades autonómicas	A12	B10 B12

Contidos

Tema	
1.- Alta Idade Media (ss. V-X)	1.1.- Introducción a historia medieval de Galicia: historiografía e fontes 1.2.- A Galicia xermánica: o reino suevo e a cristianización (ss. V-VII) 1.3.- Galicia no reino de Asturias: política, economía, sociedade e cultura (ss. VIII-X)
2.- Plena Idade Media (ss. XI-XIII)	2.1.- A constitución do reino de Galicia e a integración na coroa de Castela 2.2.- A plenitude feudal: organización económica e social 2.3.- A igrexa e a cultura nos séculos XI a XIII

3.- Baixa Idade Media (ss. XIV-XV)

3.1.- Crise e recuperación na Galicia baixomedieval

3.2.- As transformacións na sociedade

3.3.- A guerra irmandiña

3.4.- O reino de Galicia ás portas da Modernidade

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Sesión maxistral	13	15	28
Seminarios	8	12	20
Traballos tutelados	9	27	36
Presentacións/exposicións	6	12	18
Saídas de estudo/prácticas de campo	2	4	6
Titoría en grupo	5	5	10
Traballos e proxectos	2	5	7
Probas de resposta curta	1	6	7
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	14	16
Outras	0	0	0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividade encamiñada a tomar contacto cos alumnos e presentarles o programa docente da asignatura
Sesión maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos dalgúns temas do programa, planteando as directrices teóricas e metodolóxicas.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico que permiten profundizar e complementar os contidos da materia. Resérvanse dúas horas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas dende o Departamento de Historia, Arte e Xeografía de xeito que computan nas actividades dirixidas.
Traballos tutelados	Os alumnos preparan de forma individual o en pequenos grupos un traballo ou proxecto que require: búsqueda e recollida de información, lectura de libros e artigos, elaboración do guión, selección de fontes, resolución de problemas e interpretación histórica.
Presentacións/exposicións	Exposición e defensa por parte do alumnado dun traballo monográfico elaborado de forma individual o en pequenos grupos.
Saídas de estudo/prácticas de campo	Actividade encamiñada a saber aplicar o coñecemento a realidade do entorno mediante a visita de monumentos, exposicións, museos, etc., e a lectura histórica da paisaxe
Titoría en grupo	Sesión encamiñada a asesorar aos alumnos nas actividades docentes, resolver dúbidas e problemas relacionados co proceso de aprendizaxe

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	A profesora manterá unha atención personalizada ao alumno tanto no despacho nas horas de tutoría, como de forma permanente a través do correo electrónico e da plataforma Tem@
Traballos tutelados	A profesora manterá unha atención personalizada ao alumno tanto no despacho nas horas de tutoría, como de forma permanente a través do correo electrónico e da plataforma Tem@
Presentacións/exposicións	A profesora manterá unha atención personalizada ao alumno tanto no despacho nas horas de tutoría, como de forma permanente a través do correo electrónico e da plataforma Tem@
Titoría en grupo	A profesora manterá unha atención personalizada ao alumno tanto no despacho nas horas de tutoría, como de forma permanente a través do correo electrónico e da plataforma Tem@

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	As sesións maxistras que desenrolan o temario do programa serán avaliadas mediante dúas probas: Unha de resposta curta no mes de outubro e outra de resposta longa no mes de decembro	40
Traballos tutelados	Nos traballos e proxectos preparados polos alumnos avalíaranse: o guión do traballo, estrutura e contidos, fontes e bibliografía, a interpretación histórica, así como a exposición oral ante a profesora e o resto do alumnado	50
Outras	A entrega puntual dos traballos, así como a asistencia e participación activa dos alumnos nas clases e seminarios	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Todos os alumnos poderán facer o examen final que consistirá en:

- 1.- O desenrolo dun tema ou pregunta ampla: 40%
  - 2.- Un comentario de texto: 30%
  - 3.- Dúas preguntas sobre un libro monográfico e resposta a un breve cuestionario: 30%
-

Bibliografía. Fontes de información

Andrade Cernadas, J.M. e Pérez Rodríguez, F.J., **Galicia medieval**, A Coruña, Vía Láctea,

Pérez Rodríguez, F.J., **Historia medieval de Galicia: balance historiográfico, Minius, vol. 18**, Vigo, Servicio de Publicacións,

Portela, E. e Pallares, Mª C., **A gran historia de Galicia. Tomo IV e V**, A Coruña, Arrecife Edicións Galegas,

Portela, E. e Pallares, Mª C., **Nova historia de Galiicia. Idade Media**, Santiago de Compostela, Tambre,

García Oro, J., **Galicia en los siglos XIV y XV**, Pontevedra, Fundación Barrié,

Portela, E. e Pallares, Mª C., **De Galicia en la Edad Media. Sociedad, espacio y poder**, Santiago, Xunta de Galicia,

Pallares, Mª C. e Portela, E., **Atlas histórico de Galicia. H^a Medieval**, Vigo, Nigratrea,

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Historia antiga do noroeste da Península Ibérica/O02G250V01902

Historia contemporánea de Galicia/O02G250V01907

Historia moderna de Galicia/O02G250V01909

Prehistoria do noroeste da Península Ibérica/O02G250V01911

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Paleografía/O02G250V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Historia medieval universal/O02G250V01304

Historia medieval da Península Ibérica/O02G250V01503
